

Lausunto Raahen sataman Syväsataman laiturin 3 luvan muuttamisesta

Lupa- ja valvontajaosto 14.05.2025 § 42

70/11.03.00/2025

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Teppo Niiranen

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Raahen Satama Oy:n syvälaituri 3 luvan muuttamisesta. Määräaika lausunnon jättämiselle on 14.5.2025. Sähköpostiviestillä 25.4.2025 Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt lausunnon toimittamiselle lisää aikaa 16.5.2025 asti.

Raahen Satama Oy hakee muutosta Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen nro 78/12/2. Muutos koskee Syväsataman laiturin 3:n rakentamisen edellyttämien ruoppausmäärien kasvattamista sekä rakennettavan eroosiosuojauksen laajuuden muutosta. Syväsataman laiturille 3, siihen liittyville ruoppauksille ja ruoppausmassojen läjitykselle on myönnetty vesitalouslupa vuonna 2012 (nro 78/12/2). Lupaa on päivitetty ja sen voimassaoloa on jatkettu vuonna 2021 päätöksellä nro 98/2021. Vuonna 2023 päätöksellä nro 167/2023 rakennettavan laiturin perustussyvyys sekä laiturin edustan harautus on muutettiin tasoon N2000 -13,9 m ja lisättiin sen edustalle eroosiosuojaus. Muutoksen myötä ruopattavat massamäärät kasvoivat 150 000 m³:iin sisältäen noin 6 000 m³ kallioulouhintaa.

Suunnitelmien ja laituria käyttävän alustyyppin tarkennuttua eroosiosuojauksen laajuuden tarve on kasvanut edellisen lupamuutoksen mukaisesta 30 metrin leveydestä 60 metrin leveyteen ja massamäärät 176 000 m³:iin, josta kallioulouhintaa on noin 1 000 m³. Lupamuutosta haetaan edellä esitetylle massamäärän muutokselle.

Hakemuksen mukaan rakennustöiden vaikutukset eivät merkittävästi poikkea aiemmasta. Vedenalaisen louhinnan määrä on vähentynyt, joten näiden toimenpiteiden vaikutukset ovat enintään samat kuin aiemmissa luvissa. Muutokset kohdistuvat lisääntyvän (noin 20 %) ruoppausmassan myötä ilmaan joutuviin päästöihin ja ajallisesti hieman kasvavaan samentumahaittaan. Samentuman leviämistä tullaan rajoittamaan kuplaverholla. Vesistövaikutuksia tarkkaillaan hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Hankkeen pysyvät ympäristövaikutukset poikkeavat aiemmasta muutoslupasta pinta-alan kaksinkertaistumisen osalta (5 000 m³ → 10 000 m³).

Ruoppausmassat välivarastoidaan kokonaisuudessaan olemassa olevalle laiturin tausta-alueelle. Varastoidut massat hyödynnetään myöhemmin rakennettavan uuden läjitysaltaan pengerrakenteissa.

Hankkeen tiedot, Syvälaituri 3

Raahen Satama Oy kehittää toimintaansa. Tähän liittyen Raahen Satama Oy rakentaa uuden, tavallista suuremman kantavuuden laiturin syväsataman läntiselle, Elkonniemen puolelle ennakoiden alueelle suunniteltujen merituulivoimapuistojen komponenttien tuontia, kokoonpanoa sataman alueella ja kuljetusta merituulipuistoon. Laiturin yhteyteen rakennetaan 4 000 m² asfaltoitu lastaus- ja kokoonpanokenttä. Syväsataman länsipuolinen Elkonniemen yhteensä noin 20 ha täyttöalue rakennetaan tuulivoimakomponenttien varastointiin ja kokoonpanoon soveltuvaksi.

Raahen Satama Oy pyysi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lausuntoa ruoppausmäärän muutoksesta 10.9.2024. ELY-keskus totesi lausunnossaan 30.10.2024 että suunnitellulle ruoppauksen laajentamiselle tulee hakea aluehallintoviraston lupa.

Suunnitelmien tarkennuttua ja jack-up laivan jalkojen vaatiman eroosiosuojauksen tarpeen laajennuttua ruoppausmäärä on kasvanut lupamuutoksen mukaisesta 26 000 m³ltr. Muutoksen johdosta hankkeen vesilain mukaisen luvan ruoppausmäärään haetaan muutosta marraskuussa 2024. Laituri on tarkoitus rakentaa vuonna 2025.

Aiemmassa lupamuutoksessa haraustaso laiturin edustalla muuttuu tasosta N43 - 11,90 m (n. N2000 -12,5 m) tasoon N2000 -13,90 m pinta-alaltaan n. 5000 m³ alueella, ja tässä lupamuutoshakemuksessa pinta-alaltaan n. 10 000 m³ alueella.

Satama-alueella on tehty vuonna 2022 laaja pohjatutkimus (kairaukset ja sedimenttinäytteenotto) pohjan rakenteen ja sedimenttien mahdollisten haitta-aineiden selvittämiseksi. Tämä tutkimus kattaa myös lupamuutoshakemuksen ruoppausmassat.

Syvälaiturin rakentamisessa syntyvät ruoppausmassat käytetään myöhemmin soveltuvien osien aiemmin täytetyn satamakentän länsipuolelle rakennettavan läjitysaltaan reunapenkereisiin sekä täyttöihin.

Voimassa olevassa syvälaiturin vesiluvassa on todettu, että hankkeen toimet eivät vaaranna noin kilometrin etäisyydellä hankealueelta 1,2 km pohjoiseen sijaitsevan Raahen saariston Natura-alueen suojeluperusteina olevia luontoarvoja. Samoin hankkeen vesiympäristölle aiheuttamat vaikutukset on todettu vähäisiksi ja ohimeneviksi, eikä niiden ole arvioitu vaikeuttavan vesienhoidon tilatavoitteiden saavuttamista.

Nyt suunniteltavan ja rakennettavan syvälaiturin rakentamisen, käytön ja käytöstä poiston vaikutukset arvioidaan vastaavanlaisiksi kuin aiemmin luvitetun syvälaiturin. Ruopattava määrä ja eroosiosuojaukseen tarvittavan louheen määrä on suurempi johtuen jack-up laivojen jalkojen tarvitsemasta laajemmasta pinta-alasta.

Ympäristölupa

Raahen sataman toiminnalla on voimassa oleva ympäristölupa, jonka lupamääräykset

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut 7.11.2023 antamallaan päätöksellä. Lupapäätös koskee Lapaluodon syvälaituria 3 Nro 167/2023Dnro PSAVI/905/ Raahen sataman syvälaiturin 3 rakentamista koskevan päätöksen nro 78/12/2 muuttaminen, Raahe.

Suojelualueet

Satama-alueen läheisyydessä, lähimmillään noin 700 metrin päässä laiturialueesta,

sijaitsee rantojensuojeluohjelmaan kuuluva Raahen saariston rantojensuojeluohjelma-alue (RSO110099). Rantojensuojeluohjelmalla pyritään säilyttämään arvokasta meri- ja järviluontoa. Ohjelman tavoitteena on suojella rakentamattomia rantoja. Nykyiset rannat suojelualueella ovat saarien rantoja.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue "Raahen saaristo" (FI1104600) sijaitsee noin kilometrin päässä hankealueesta pohjoiseen. Raahen saaristo on Perämeren vähäsaaristoisella alueella tärkeä saaristoluonnon sekä maankohoamisrannikon luontotyyppien ja lajien suojelukohde.

Alueella voimassa olevat kaavat

- Raahe 2030, keskeisten taajama-alueiden yleiskaava, satama-alue, lainvoima 24.5.2007.
- Akm 208: Raahen sataman lapaluodon satamanosan asemakaavan muutos ja laajennus, Lainvoimaisuus ja voimaantulo 2.5.2014
- Sulaton osayleiskaava, lainvoima 25.7.2017.
- Akm 235: Raahen syväsataman teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos, lainvoima 25.7.2017
- Maakuntakaavassa hankealue sijoittuu satama-alueeksi merkitylle alueelle kaavamerkinnällä LS

Olemassa olevat kaavat mahdollistavat kyseessä olevan hankkeen toteuttamisen. Alue on kaavoitettu merenkulkuun ja satamatoimintaan.

Näytteenotto

Sedimenttitutkimus liittyy vesilupapäätöksen Nro 98/2021, Dnro PSAVI/4564/2018 27.5.2021 sekä tätä päätöstä edeltäneen vesilupapäätöksen nro 78/12/2, 21.11.2012 määräysten muutoshakemukseen. Muutosta haetaan mm. väylän kulkusyvyiden muuttamiseksi 10 metristä 12 metriin (harausvyvyys -13,9 m N2000), Syväsataman 3 laiturin reunapalkin koron muutosta tasosta +3 m alkuperäisestä +2,5 tasosta aiemmin suunniteltua kantavammalle 174 m pitkälle laiturille sekä massamäärämuutoksille, jotka aiheutuvat em. perustamissyvyiden muutoksista.

Raahen syvälaiturin kohdalta kartoitettiin sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia sedimentin pilaantuneisuuden sekä koostumuksen selvittämiseksi. Laiturin rakentamisen ja sen edustan kulkusyvyiden muuttamisesta varten ollaan hakemassa muutosta vesilupaun, ja tämä tutkimusraportti on osa hakemusaineistoa.

Näytteenotolla kartoitettiin sedimenttikerroksen päällimmäisen 0-0,3 m osuuden pitoisuuksia. Tavanomaisesti haitta-ainepitoisuudet ovat korkeimmillaan sedimenttikerroksen pintaosissa ja laskevat siirryttäessä syvemmälle sedimenttikerroksessa. Näin ollen pintakerroksen sedimenttinäytteiden oletetaan edustavat kaavaillon ruoppaus syvyyden kontaminoituneinta osuutta. Sukeltajan havaintojen perusteella alueen sedimenttikerroksen syvyys vaihtelee pääosin 0,3-0,6 m, jonka alapuolella sedimentti vaihtuu tiiviimmäksi siltiksi tai hiekaksi.

Ruopattava materiaali rakennuskohteilta on tarkoitus läjittää Raahan sataman alueella sijaitseviin läjitysaltaisiin. Pilaantuneisuuden selvitystä tarvitaan läjityspaikan ja mahdollisen käsittelytarpeen selvittämiseksi sekä laadittavien vesilain mukaisten hakemusten tausta-aineistoksi. Ruoppausmassat läjitetään joko uuteen täyttöaltaaseen tai sataman nykyiseen täyttöaltaaseen Luotsiaseman eteläpuolella.

Vahinkoarvio

Hakijan arvion mukaan hanke ei loukkaa yleistä tai yksityistä etua ja hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin. Hankkeesta ei aiheudu vesistön käytön rajoitusta tai muutosta, jota ei voitaisi pitää enintään vähäisenä.

Esittelijä	Johtava ympäristötarkastaja Tuikkanen Niini
Päätösesitys	Raahan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole asiaan lausuttavaa.
Päätös	Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Teppo Niiranen esitteli asian kokoukselle.